

CEMAL SÜREYA

Sevda Sözleri

BÜTÜN ŞİİRLERİ

CEMAL SÜREYA

Sevda Sözleri

BÜTÜN ŞİİRLERİ

Can Modern

Sevda Sözleri: Bütün Şiirleri, Cemal Süreya

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Yayınları'nda 1. basım: 1990

6. basım: Ağustos 2020, İstanbul

Bu kitabın 6. baskısı 40 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak İllüstrasyonu: Bilal Sarıteke / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: WPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No:17/1

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 35428

ISBN 978-975-07-4578-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750745782

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

CEMAL SÜREYA

Sevda Sözleri

BÜTÜN ŞİİRLERİ

ŞİİR

♥can

Cemal Süreya'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

On Üç Günün Mektupları, 2019

Beni Öp Sonra Doğur Beni, 2020

Göçebe, 2020

Güz Bitigi, 2020

Sıcak Nal, 2020

Üvercinka, 2020

CEMAL SÜREYA, 1931'de Erzincan'da dünyaya geldi. Haydarpaşa Lisesi'nden sonra Ankara Üniversitesi'nde Maliye ve İktisat Bölümü'nü 1954 yılında bitirdi. İlk şiiri "Şarkısı-Beyaz" *Mülkiye* dergisinde yayımlandı. 1954'te göreve başladığı Maliye Bakanlığı'nda müfettiş yardımcılığı ve müfettişlik yaptı; 1965'te ayrıldığı göreve 1971'de döndü, 1982'de Maliye Tetkik Kurulu'nda başmüfettişlikten emekli oldu. Süreya, modern Türk şiirinin en belirleyici ve yenilikçi akımlarından İkinci Yeni'nin önde gelen isimlerindedir. 1961 yılında *Papirüs* dergisini kurdu, bu dergi 1981'e kadar aralıklı olarak yayımlandı. Yazarlık hayatı boyunca *Oluşum*, *Pazar Postası*, *Yeditepe* gibi birçok yayında şiirler, yazılar kaleme aldı. *Üvercinka* (1958) adlı şiir kitabıyla Yeditepe Şiir Ödülü'ne, *Göçebe* (1966) ile Türk Dil Kurumu Edebiyat Ödülü'ne layık görüldü. Toplu şiirleri *Sevda Sözleri* (1984) adıyla yayımlanan Süreya, 1990'da İstanbul'da hayatını kaybetti. Eşi Zuhâl Tekkanat'a yazdığı *On Üç Günün Mektupları* (1990) ölümünden sonra yayımlanmıştır.

İçindekiler

ÜVERCİNKÂ

San	21
Gül	22
Önceleyin	23
Şiir	24
Adam	25
Güzelleme	26
Aşk	27
Dalga	28
Kanto	29
İngiliz	30
Cıgarayı Attım Denize	31
Üçgenler	32
Şiir	34
Türkü	35
Elma	36
Sizin Hiç Babanız Öldü mü	38
Hamza	39
Hamza Süiti	40
Şu da Var	41

Süveyş	42
Aslan Heykelleri	43
Hür Hamamlar Denizi	45
Nehirler Boyunca Kadınlar Gördüm	46
Afrika	48
Onların Yani Sizin	49
TK	50
Bun	51
Üvercinka	52
Balzamin	54
Sürek Avı	55
Gazel	56
Yazmam Daha Aşk Şiiri	57

GÖÇEBE

Bir Park Konuşkanı Üstüne	61
Ülke	62
Öğle Üstü	64
Kars	65
Terazi Türküsü	66
Tabanca	67
Rokoko	68
Kaçak	69
Cellat Havası	70
Resim	71
Tristram	72
Yağmurun Yağması İyidir	73
Az Yaşadıkça da	74
Göçebe	75
Mola	80

Arka Güneş	81
İşte Tam Bu Saatlerde	83

BENİ ÖP SONRA DOĞUR BENİ

BİR KENTİN DIŞARDAN GÖRÜNÜŞÜ

Bir Kentin Dışardan Görünüşü	89
------------------------------------	----

SEVDA SÖZLERİ

Kışne Kirazını ve Göç, Mevsim	95
Beni Öp Sonra Doğur Beni	98
Sımsıcak, Çok Yakın, Kirli	99
Yırtılan İpek Sesiyle	102
Burkulmuş Altın Hali Güneşin	105
Yüreğin Yaban Argosu	108
Yunus ki Sütdeşleriyle Türkçenin... ..	110
Kan Var Bütün Kelimelerin Altında	114
Vakit Var Daha	116

ORTADOĞU

I	121
II	124
III	128
IV	130

ÜÇBİN YAPRAK YÜZBİN İPEKBÖCEĞİ

Çay Bahçesi	135
Mardin	136
Sayım	137
Kurt	138
Kalın Abdal	141
İki Şey	143
Yeraltı	146
Türkü	149

Çeşme, Küçük Kız, Ozan ve Öbürleri	150
Onlar İçin Minibüs Şarkısı	152
Kahvaltı	156
Teknokratlar	157
Tek Yasak	158
Seviş Yolcu	159
Düello	161
Dikkat, Okul Var!	162

UÇURUMDA AÇAN

ÜZERİNDEN SEVİŞMEK

Dört Mevsim	167
Banko	168
Uçurumda Açan	169
Üzerinden Sevişmek	171
Nü	173
İp	174
Yakın	175
Özür	176
Mut(suz)	177
Striptiz	178
Var	180
Karne	182
Ama Senin	184

OTELLER HANLAR HAMAMLAR İÇİN SÜREKLİ ŞİİR

I	187
II	189
III	190
IV	191

V	193
VI	194

TAŞIRAN DAMLA

Taşiran Damla	197
Bir Çiçek	199
Ğ Vitamini	201
Bir Büst İçin Elli Yıl Sonra Söylenmiştir	202
İlhan'ın Anısına Türküler	203
Mübeccel İzmirli	204
Fotoğraf	206
Ölüm	207
Ceyhun Atuf Kansu	208
Kısa Türkiye Tarihi	210
Heykel	211
Camdan	212
Bu Bizimki	213
Adı İlhan Berk Olan Şiir	214
Behçet Necatigil Şiirlerini Nereye Yazardı	215
Yazgıcı Şiir	217

SICAK NAL

Dilekçe	221
Sıcak Nal	222
8.10 Vapuru	227
Tercan	228
Edip Cansever	229
Açılmamış Kapılar	230
Lavanta	231
Karacaoğlan	233
1994 Eliyle, Samanyolu'na	235

Turgut Uyar	236
Yaz Sonu	237
Sevincelik	239
Türkü	240
Sigarayı Bırakanın Şiiri	241
Dostluklar İçin Düzyazı	242
KISA TÜRKİYE TARİHİ	
Kısa Türkiye Tarihi I	247
Kısa Türkiye Tarihi II	248
Kısa Türkiye Tarihi III	249
Kısa Türkiye Tarihi IV	250
Kısa Türkiye Tarihi V	251
SÖZ YİTİMİ	
Kehanet 1985	255
Söz Yitimi	256
Anısı	258
Düşüncesi Değil, Kendisi	259
GÜZ BİTİGİ	
1 DÜZYAZI	
Siz, Saatleri	267
20 ŞİİR	
İki Kalp	271
Eşdeğeriyle Yan	272
Atı'lar Deltalara	273
Çekirge Bulutu	274
Sülünün Yüzü	275
İlkokulu Bitirdiği	276
Bilgisayar Olarak	277
Afyon Garındaki	278

Daha Ben	279
İçtim O	280
Bir Mineli	281
Metinlerde Buluştuk	282
Küçük Anne	283
18 Aralık	284
Hiçbir Semtte	285
Mutsuzluk Gülümseyerek	286
Bir Kış	287
Piri Reis	288
Bir Çiçek	289
Gece Bitkilerinden	290

1 ŞARKI

Şarkı	293
-------------	-----

11 BEYİT	297
----------------	-----

16 DİZE	301
---------------	-----

KALANLAR

DERGİLERDE KALANLAR

Şarkısı-Beyaz	307
---------------------	-----

Üç Adet Yıldız	309
----------------------	-----

Hafta Sekiz	311
-------------------	-----

Di Gel	313
--------------	-----

Çıkmaz Sınır	314
--------------------	-----

Güllüm-Kuşak	315
--------------------	-----

Ölmüştük	316
----------------	-----

Şiir	317
------------	-----

Eski Kadınlar	318
---------------------	-----

Piyale	319
--------------	-----

Gölge Oyunu	320
-------------------	-----

Kesik	321
555 K	322
Saat Beş	324
Mezartaşı Çiçekleri	325
Kısa	328
Perdeli	329
Bent Kapağı	330
Kürtler ve Arnavutlar	332
İntihar	333
Hükümet	334
Göller Denizler	335
Park	336
Şarap	336
Üstü Kalsın	337
İlhami Bekir İçin	338
Alın Yazıları	338
Ahmet Köksal İçin	338
İkinci Yeni	339
Eray Canberk İçin	339
Ercüment Uçarı İçin	339
SEK İçin	340
Ölüler Diriler	341
Ölüler-Diriler	341
MEKTUPLARDA KALANLAR	
[Sevgilim ben şimdi...]	345
[Sevgilim bir günün ortası şimdi...]	347
Bugün Ne?	349
Korkarak Vinç!	352
Roman Okudum Seni Düşündüm	355

Sesin Senin	357
Düello	360
Gitsin Efendim	361
Yabancı Dil	363
Dikkat Okul Var!	364
[Biliyorum sana giden yollar kapalı]	366

YARIM KALANLAR

[Bugün hava güzel diye bağırdı]	371
[Bu yaşta]	372
Övünme	373
Bugün Hava Güzel	374

ÜVERCINKA

(1958)

San

Kırmızı bir kuştur soluğum
Kumral göklerinde saçlarının
Seni kucağıma alıyorum
Tarifsiz uzuyor bacakların

Kırmızı bir at oluyor soluğum
Yüzümün yanmasından anlıyorum
Yoksuluz gecelerimiz çok kısa
Dörtnala sevişmek lazım.

Gül

Gülün tam ortasında ağlıyorum
Her akşam sokak ortasında öldükçe
Önümü arkamı bilmiyorum
Azaldığını duyup duyup karanlıkta
Beni ayakta tutan gözlerinin

Ellerini alıyorum sabaha kadar seviyorum
Ellerin beyaz tekrar beyaz tekrar beyaz
Ellerinin bu kadar beyaz olmasından korkuyorum
İstasyonda tiren oluyor biraz
Ben bazan istasyonu bulamayan bir adamım

Gülü alıyorum yüzüme sürüyorum
Her nasılsa sokağa düşmüş
Kolumu kanadımı kırıyorum
Bir kan oluyor bir kıyamet bir çalgı
Ve zurnanın ucunda yepyeni bir çingene

Önceleyin

Önce bir ellerin vardı yalnızlığımın benim aramda
Sonra birden kapılar açılıverdi ardına kadar
Sonra yüzün onun ardından gözlerin dudakların
Sonra her şey çıkıp geldi

Bir korkusuzluk aldı yürüdü çevremizde
Sen çıkardın utancını duvara astın
Ben masanın üstüne kodum kuralları
Her şey işte böyle oldu önce

Şiir

İstanbulun geminin altında
Kadınları sorarsan onlar da öyle
Şişeler de geminin altında, Güzin de
Allahtan beni kimsecikler görmüyor
Canımın istediğini yapıyorum
Çırılçıplak sulara yıkanıyorum, utanıyorum
Güzin utanmak istiyor ama nerde
Nasıl utanacak bu boş şehirde

Güzin utanmak gerektiğini ileri sürüyor
Boyuna ileri sürüyor, gözleri mavi
Güzincğim ufak bir kadın bir öpüşlük canı var
Hakkın var diyorum utanıyorum
Ama İstanbulun kadınlar deniz yıldızları
Hepsi hepsi geminin altında
Şişeler de orda çuvalın üstünde
Elimle koymuş gibi biliyorum.

Adam

Adam Őapkasına rastladı sokakta
Kimbilir kimin Őapkası
Adam ne yapıp yapıp hatırladı
Bir kadın hatırladı sonuna kadar beyaz
Bir kadın açtı pencereyi sonuna kadar
Bir kadın kimbilir kimin karısı
Adam ne yapıp yapıp hatırladı.

Yıldızlar kıyamet gibiydi kaldırımlarda
Çünkü biraz evvel yağmur yağmıştı
Adam bulut gibiydi, hatırladı
Adamın ayaklarının altında
Yıldızların yıldız olduğu vardı
Adam yıldızlara basa basa yürüdü
Çünkü biraz önce yağmur yağmıştı.

Güzelleme

Bak bunlar ellerin senin bunlar ayakların
Bunlar o kadar güzel ki artık o kadar olur
Bunlar da saçların işte akşamdan çözülü
Bak bu sensin çocuğum enine boyuna
Bu da yatak olduğuna göre altımızdaki
Sabahlara kadar koynumda yatmışsın
Bak bende yalan yok vallahi billahi
Sen o kadar güzelsin ki artık o kadar olur

İşe bak sen gözlerin de burda
Gözlerinin ucu da burda yaşamaya alışık
İyi ki burda yoksa ben ne yapardım
Bak çocuğum kolların işte çıplak işte
Bak gizlisi saklısı kalmadı günümüzün
Gözlerin sabahın sekizinde bana açık
Ne günah işlediysek yarı yarıya

Sen asıl bunlara bak bunlar dudakların
Bunların konuşması olur öpülmesi olur
Seni usulca öpmüştüm ilk öptüğümde
Vapurdaydık vapur kıyıda gidiyordu
Üç kulaç öteden İstanbul gidiyordu
Uzanmış seni usulca öpmüştüm
Hemen yanımızdan balıklar gidiyordu

Aşk

Şimdi sen kalkıp gidiyorsun. Git.
Gözlerin durur mu onlar da gidiyorlar. Gitsinler.
Oysa ben senin gözlerinsiz edemem bilirsin
Oysa Allah bilir bugün iyi uyanmıştık
Sevgiyeydi ilk açılışı gözlerimizin sırf onaydı
Bir kuş konmuş parmaklarıma uzun uzun ötmüştü
Bir sevişmek gelmiş bir daha gitmemişti
Yoktu dünlerde evelsi günlerdeki yoksulluğumuz
Sanki hiç olmamıştı

Oysa kalbim işte şuracıkta çarpıyordu
Şurda senin gözlerindeki bakımsız mavi, güzel laflı
İstanbul
Şurda da etin çoğalıyordu dokundukça lafların
dünyaların
Öyle düzeltici öyle yerine getiriciydi sevmek
Ki Karaköy köprüsüne yağmur yağarken
Bıraksalar gökyüzü kendini ikiye bölecekti
Çünkü iki kişiydik

Oysa bir bardak su yetiyordu saçlarını ıslatmaya
Bir dilim ekmeğin bir iki zeytinin başınaydı doymamız
Seni bir kere öpsem ikinin hatırı kalıyordu
İki kere öpeyim desem üçün boynu bükük
Yüzünün bitip vücudunun başladığı yerde
Memelerin vardı memelerin kahramandı sonra
Sonrası iyilik güzellik.

*Biliyorum sana giden yollar kapalı
Üstelik sen de hiçbir zaman sevmedin beni*

*Ne kadar yakın ve arada uçurum;
İnsanlar, evler, aramızda duvarlar gibi*

*Uyandım uyandım, hep seni düşündüm
Yalnız seni, yalnız senin gözlerini*

Sevda Sözleri, Cemal Süreya'nın öğrencilik yıllarında başlayan ve ölümüne kadar devam eden şiir hayatında yayımladığı tüm eserlerin yanı sıra, dergilerde ve mektuplarda kalmış, bazıları adsız ve yarım bırakılmış şiirleri de bir araya getiriyor.

Kapak illüstrasyonu: Bilal Sarıteke

